

**แนวทางการจัดการเรียนรวมด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตร : ห้องเรียนเสมอภาค
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะพลเมืองเข้มแข็ง สำหรับนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย**

GUIDELINES ON INCLUSIVE EDUCATIONAL MANAGEMENT WITH EXTRACURRICULAR ACTIVITIES:
EQUAL CLASSES TO BUILD CITIZENS' CAPACITY FOR PUPILS IN UPPER PRIMARY EDUCATION

กิตสุพัฒ บังววรรณ¹ และ อัจฉรา ศรีพันธ์

Kitsupat Bangwan¹ and Atchara Sriphan

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Naresuan University

E-mail: kitsupatb64@nu.ac.th

Received 11 September 2023; Revised 31 December 2024; Accepted 31 December 2024.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของห้องเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่มีเด็กพิเศษเรียนรวม 2) เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง โดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อสร้างความเสมอภาคในห้องเรียน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรวมและการจัดการชั้นเรียนเป็นกรอบการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 30 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 คือ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการรายงานข้อมูลสถิติผู้พิการ และวัตถุประสงค์ที่ 2 คือ แนวคำถามในการสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และเกณฑ์การประเมินสมรรถนะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า

การศึกษาสภาพปัญหาห้องเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่มีเด็กพิเศษเรียนรวม พบว่า 1. โรงเรียนขาดการเตรียมความพร้อมที่เหมาะสมให้กับครูผู้สอนและผู้เรียนในกลุ่มปกติ เมื่อจำเป็นต้องทำกิจกรรมร่วมกับผู้พิการหรือผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ส่วนการค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการจัดการที่ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการอยู่ร่วมกับผู้พิการหรือผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พบว่า ยังไม่ค่อยมีการศึกษาในประเด็นนี้มากนัก ผู้วิจัยจึงได้พัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรห้องเรียนเสมอภาคเพื่อทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายและสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้น พบว่า การมีปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนกลุ่มปกติและนักเรียนพิการหรือมีความต้องการจำเป็นพิเศษมีแนวโน้มในทิศทางที่ดีขึ้น และได้ออกแบบ “EMPATHY MODEL” เพื่อเป็นแนวทางช่วยในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรห้องเรียนเสมอภาคมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การเรียนรวม, ห้องเรียนเสมอภาค, พลเมืองเข้มแข็ง

Abstract:

This research has two main objectives: 1) to study the issues and strategies for developing inclusive education in upper primary classrooms with students with special needs, and 2) to promote the qualities of citizenship and respect for rights by using curriculum

enrichment activities to create classroom equity. The research is qualitative and involves studying concepts of inclusive education and classroom management. The sample group consists of 30 upper primary students selected through purposive sampling.

The research tools used for objective 1 include research documents related to disabilities and statistical data on disabled individuals. For objective 2, interview questions, participatory observation recording, and competency assessment criteria were used. Data were analyzed through content analysis and presented descriptively.

The research findings reveal that in upper primary classrooms with students with special needs, schools lack adequate preparation for teachers and students in regular classrooms when they need to engage in activities with disabled or special needs students. There is also a limited amount of research on developing activities that promote knowledge and understanding of coexisting with disabled or special needs individuals. Therefore, the researchers developed curriculum enrichment activities to be used in regular classrooms, observed the behavior of students, and found an improvement in the interaction between regular students and students with disabilities or special needs. The researchers have also designed an "EMPATHY MODEL" as a guideline to enhance the effectiveness of curriculum enrichment activities in regular classrooms.

Keywords: Inclusive education, inclusive classrooms, strong citizenship.

บทนำ

จากเจตนารมณ์ของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ประกาศให้ปี 2559 นั้นเป็นปีแห่งความร่วมมือร่วมใจในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อให้การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยได้กำหนดให้บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคน สามารถเข้าถึงบริการด้านการศึกษาที่ครอบคลุมทุกด้านตาม พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ในมาตรา 10 ที่ได้บัญญัติให้การจัดการศึกษานั้นต้องให้บุคคลทุกคนได้มีสิทธิและโอกาสเท่าเทียมเสมอภาค ให้มีโอกาสดำเนินการศึกษาระดับพื้นฐานโดยไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีหรือพบความบกพร่องทางร่างกายสติปัญญา อารมณ์ การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ รัฐจะต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิ และโอกาสรับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรณีพิเศษ และต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและดำเนินการร่วมกัน โดยได้มีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้ 1) การจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) 2) การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) และ 3) การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (Transition from School to work) (Throne, R., 2016)

ในเอกสารรายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย ประจำปี 2566 ของ (Department of the Promotion and Development of the Quality of Life of Persons with Disabilities, 2023) พบว่า สถิติของคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2537 ถึง 31 มีนาคม 2566 มีจำนวนมากถึง 2,180,178 ราย ในจำนวนนี้มีผู้พิการที่มีอายุระหว่าง 3 - 21 ปี จำนวน 151,010 ราย ใกล้เคียงกับรายงานผลการสำรวจความพิการ พ.ศ. 2565 ของ (National

Statistical Office, 2023)ระบุว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีเด็กพิเศษอายุแรกเกิดจนถึงอายุ 17 ปี จำนวน 157,369 ราย และพบว่าในจำนวนนี้เกินกว่าครึ่งหนึ่งโดยคิดเป็นร้อยละ 55.8 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา แต่จากรายงานข้อมูลเด็กพิเศษเรียนรวมของ (Office of Special Education Administration, 2023) พบว่า ปัจจุบันมีเด็กพิเศษเรียนรวมที่อยู่ในระบบการศึกษามีจำนวนมากถึง 372,099 คน ซึ่งในจำนวนนี้มีเด็กพิเศษเรียนรวมประเภทที่ 5 หรือ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีจำนวนมากที่สุดอยู่ที่ 327,710 คน แม้ว่าการรายงานข้อมูลสถิติของเด็กพิเศษจะมีความคลาดเคลื่อนกันไปตามหลักเกณฑ์การคัดกรองเด็กพิเศษของแต่ละหน่วยงาน แต่คงปฏิเสธไม่ได้ว่าจำนวนเด็กพิเศษในปัจจุบันนั้นกำลังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในทุก ๆ ปี สอดคล้องกับบรรยายการเสวนาทางวิชาการของ “ยกขบวน ชวนคิด” (Piyasilp, W., 2020)กล่าวถึงประเด็นที่น่าสนใจสำหรับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้กับเด็กพิเศษหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนปกติ เริ่มต้นจาก 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในกำหนดนโยบายและทิศทางในการจัดการเรียนรวม 2) การเตรียมความพร้อมให้กับครูปกติ (ที่ไม่ใช่ครูการศึกษาพิเศษ) เมื่อจำเป็นต้องจัดการเรียนรู้ร่วมกับเด็กพิเศษเรียนรวม และ 3) การเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในกรณีที่มีเด็กพิเศษเข้ามาเรียนรวมและตัวของเด็กพิเศษเองเมื่อจำเป็นต้องเข้าไปอยู่ในสถานศึกษาปกติ

โรงเรียนวัดมหาวนารามจัดอยู่ในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดกลาง ในหน่วยงานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้น อนุบาล 2 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนจำนวน 610 คน จากรายงานผลข้อมูลนักเรียนพิเศษในโรงเรียนทั่วไปจัดการเรียนรวม ปีการศึกษา 2565 (Group of Educational Supervision, Monitoring and Evaluation, 2022) พบว่า มีเด็กพิเศษเรียนรวม จำนวน 20 คน ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา ข้อมูลจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดมหาวนาราม ในปีการศึกษา 2565 (Wat Mahawanaram School, 2022) พบว่า นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้โรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมีตำแหน่งพี่เลี้ยงเด็กพิการหรือครูการศึกษาพิเศษ โรงเรียนละ 1 คน ทางโรงเรียนมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรวมเป็นประจำทุกปี แต่ยังไม่ครอบคลุมในประเด็นของการเตรียมความพร้อมให้กับครูผู้สอนและผู้เรียนกลุ่มปกติซึ่งสอดคล้องกับการบรรยายข้างต้นของ ศ.คลินิก พญ. วินัดดา ปิยะศิลป์ ที่กล่าวว่า “โรงเรียนหรือสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับกลุ่มเด็กพิเศษ หรือการจัดการเรียนรวม เพราะต่างมักมองว่า เรื่องของเด็กพิเศษและการเรียนรวมนั้นเป็นเรื่องของครูการศึกษาพิเศษ” ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดมหาวนาราม ได้สังเกตเห็นพฤติกรรมดังกล่าวของผู้เรียน ที่เป็นปัญหาในห้องเรียนปกติที่มีเด็กพิเศษเรียนรวม เมื่อต้องทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้ง ความไม่เข้าใจ การถูกเลือกปฏิบัติ เป็นต้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากเอกสาร บทความ บันทึกการประชุมและการเสวนาทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิเศษและการจัดการเรียนรวม รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของห้องเรียนปกติที่มีเด็กพิเศษเรียนรวม เพื่อพัฒนารูปแบบของกิจกรรมที่จะสามารถช่วยให้เด็กปกติและเด็กพิเศษได้มีโอกาสดำเนินการทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น และเรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคมที่เต็มไปด้วยความแตกต่างด้วยความเข้าใจ มีความเคารพในสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ความเท่าเทียม และการให้เกียรติซึ่งกันและกัน บทความวิจัยนี้จึงนำเสนอ ผลของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรห้องเรียนเสมอภาค ที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสดำเนินการทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น เรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคมที่เต็มไปด้วยความแตกต่างด้วยความเข้าใจ มีความเคารพในสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ความเท่าเทียม โดยผู้วิจัยได้นำเกณฑ์การประเมินสมรรถนะของผู้เรียน ((ร่าง) หลักสูตรฐานสมรรถนะ) เป็นตัวบ่งชี้ผลของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของห้องเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่มีเด็กพิเศษเรียนรวม 2) เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทบทวนเอกสาร แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังต่อไปนี้

แนวทางการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ตามปรัชญาการเรียนรวม เป็นหลักปรัชญาที่เน้นในเรื่องของการให้การศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีหลักปรัชญาที่เน้น อยู่ 3 ประเด็น ที่สามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์การสร้างห้องเรียนเสมอภาคได้ คือ 1) การให้โอกาสอย่างเท่าเทียม (*Opportunity*) เพราะบุคคลทุกคนควรมีโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน สามารถเลือกศึกษาตามความสนใจของตนเองได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึง สภาพเศรษฐกิจ สังคม หรือสภาพความพิการใด ๆ 2) ความเชื่อมั่น (*Believe*) บุคคลทุกคนหากมีความเชื่อมั่นว่าตนเองมีศักยภาพสามารถกระทำการใดได้สิ่งนั้นย่อมเกิดผลสำเร็จเช่นเดียวกับการจัดการศึกษา หากบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเชื่อว่า เด็กพิการสามารถพัฒนาได้ เชื่อในความสามารถของตัวเด็ก

การจัดการศึกษานั้นย่อมประสบผลสำเร็จได้เช่นกัน และ 3) การพึ่งพาอาศัยกันและกัน (*Dependence*) การให้ความช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันและกันเป็นธรรมชาติอีกอย่างหนึ่งของมนุษย์ การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเองจำเป็นต้องอาศัยการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยเกื้อกูลกัน จึงจะทำให้การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมประสบผลสำเร็จ (Arayawinyu, P., 2006)

ห้องเรียนเสมอภาค หมายถึง ห้องเรียนที่ปลอดภัย เคารพในสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคและความเท่าเทียมและอนุญาตให้เด็กนักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ไม่ว่าเด็กคนนั้นจะมีสถานะทางครอบครัวที่ร่ำรวยหรือยากจน หรือมีความแตกต่างทางเชื้อชาติ เพศ ความผิดปกติหรือพบความพิการที่จะสามารถเข้ารับการศึกษาได้ ให้สามารถเข้าร่วมชั้นเรียนได้โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติ (Uesin, N., 2022)

การสร้างเสมอภาคในห้องเรียน คือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเรียนรู้เป็นธรรมชาติให้พื้นที่ที่มีความเท่าเทียมสำหรับนักเรียนทุกคน โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความสามารถ หรือลักษณะเด่นด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียน การเล่นดนตรี การเล่นกีฬา การวาดภาพ หรืออื่น ๆ เนื่องจากห้องเรียนเสมอภาคมุ่งเน้นให้ทุกคนมีโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามความสามารถและความต้องการของแต่ละบุคคล โดยไม่มีการแบ่งแยกในกระบวนการการเรียนรู้ การสร้างเสมอภาคในห้องเรียนช่วยส่งเสริมคุ้มครองเสรีภาพของนักเรียนทุกคน เชื่อมโยงกับแนวคิดการเรียนรวม (*Inclusive Education*) ซึ่งเน้นการรับรู้ความแตกต่างและการให้การสนับสนุนเพื่อให้ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ในสภาพแวดล้อมทางการศึกษาอย่างเสมอภาคโดยไม่สนใจในความพิเศษหรือความต่างของแต่ละบุคคล

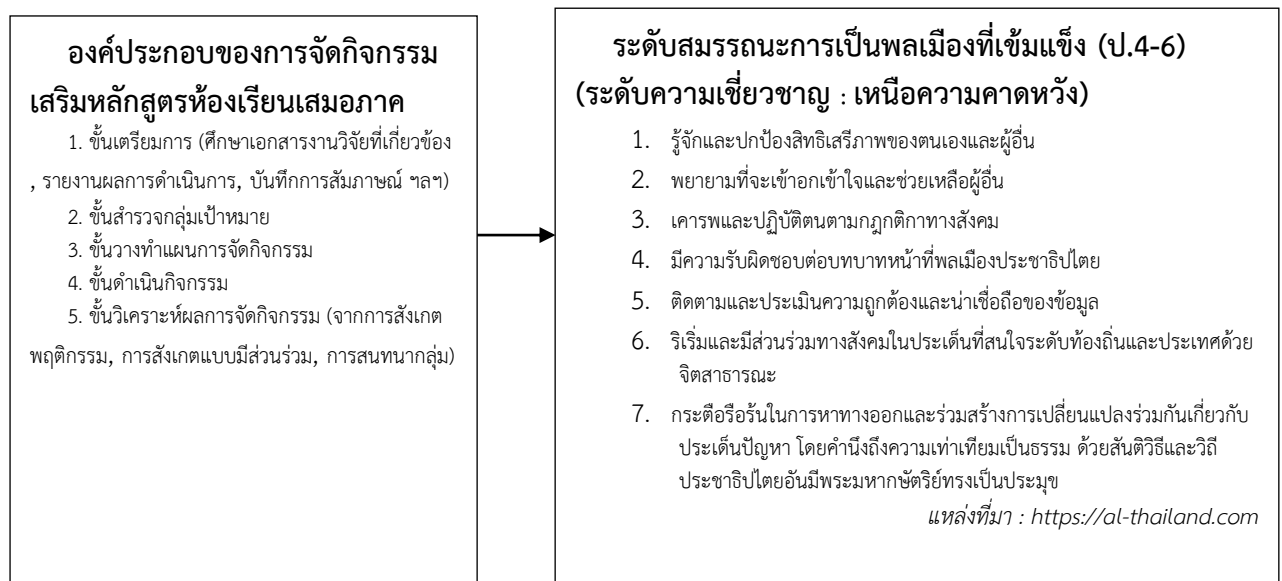
กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมที่อยู่นอกเหนือหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่ไม่ได้รับในหลักสูตรการเรียนการสอนแบบปกติ และความสนุกสนานในการเรียนรู้ ตัวอย่างของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นในโรงเรียน เช่น 1) กิจกรรมกีฬา 2) กิจกรรมชุมนุม ชมรมหรือสโมสร 3) กิจกรรมอาสาสมัคร 4) กิจกรรมการแข่งขันทางวิชาการ 5) กิจกรรมการอ่านหนังสือ 6) กิจกรรมนันทนาการ และอื่น ๆ กิจกรรมเสริมหลักสูตรช่วยเสริมสร้างทักษะที่สำคัญอันเป็นประโยชน์ต่อชีวิตของนักเรียน และช่วยสร้างความเข้าใจและความรู้ที่หลากหลายในสถานการณ์ที่แตกต่างกันนอกห้องเรียนปกติ

สมรรถนะ เป็นพฤติกรรมเชิงคุณลักษณะส่วนบุคคลและความสามารถที่แสดงออกให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ รวมทั้งพฤติกรรมการทำงานในบทบาทและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นผลให้งานนั้นประสบความสำเร็จ โดยการใช้ทฤษฎีภูเขาน้ำแข็งของ McClelland (1974) ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบบุคคลเหมือนกับภูเขาน้ำแข็งที่ลอยอยู่กลางทะเล โดยลักษณะของภูเขาน้ำแข็งนั้นมี 2 ส่วนที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัด คือ 1) ภูเขาน้ำแข็งส่วนที่ลอยอยู่เหนือผิวน้ำ และ 2) ภูเขาน้ำแข็งส่วนที่จมอยู่ใต้ผิวน้ำ ในส่วนที่ลอยอยู่เหนือผิวน้ำนั้นปรากฏให้เห็นชัดเจนจึงสามารถสังเกต วัดและประเมินผลได้โดยง่าย เปรียบได้กับความรู้และทักษะของมนุษย์ แต่ส่วนที่จมอยู่ใต้ผิวน้ำเป็นส่วนที่มีขนาดใหญ่และมองเห็นได้ยากทำให้การสังเกต วัดและประเมินผลจึงทำได้ยากเช่นกัน เช่น ทศนคติ ความคิด แรงจูงใจ ซึ่งในการทำงานนั้น การมีทักษะและความรู้ยังคงไม่พอที่จะทำให้การทำงานมีความโดดเด่น แต่จำเป็นจะต้องมีแรงผลักดันเบื้องลึกเพื่อให้เกิดความก้าวหน้า (Smitthikrai, C, 2007) สมรรถนะในการเรียนรู้ไม่เพียงแต่แสดงถึงความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาทางวิชาการ แต่ยังรวมถึงความสามารถในการใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง การแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และการสื่อสารที่เกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ต่อผู้อื่น สมรรถนะในการเรียนรู้แบ่งออกเป็นหลายประเภท เช่น 1) *สมรรถนะทางความคิด (Cognitive Competencies)* เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสร้างความเข้าใจในเรื่องที่เรียน และการประมวลผลข้อมูล 2) *สมรรถนะทางทักษะ (Skill Competencies)* เช่น ทักษะการเรียนรู้เรื่องใหม่ ทักษะการอ่าน การเขียน ทักษะการคำนวณ ทักษะการใช้เทคโนโลยี และทักษะการวิจัย 3) *สมรรถนะทางบทบาท (Role Competencies)* เช่น การมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย การทำงานร่วมกับผู้อื่น การสื่อสาร การนำเสนอ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น 4) *สมรรถนะทางสังคมและทางอารมณ์ (Social and Emotional Competencies)* เช่น การเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น การแก้ปัญหาทางสังคม ความสามารถในการจัดการความอดทน การยอมรับความผิดพลาด และมีความสามารถในการสร้างความเข้าใจและรับรู้ต่อความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่น การพัฒนาสมรรถนะในการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการศึกษาและการพัฒนาบุคคล ช่วยให้บุคคลเข้าใจในความเสมอภาค เตรียมพร้อมในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และปรับตัวเพื่อการดำเนินชีวิตในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

สมรรถนะหลัก 5 ประการ คือ หลักสูตรฐานสมรรถนะที่เน้นการใช้ผลลัพธ์นำไปสู่จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ได้กำหนดสมรรถนะสำหรับการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะ ที่ผสมผสานเข้าด้วยกันเป็นความสามารถ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ การทำงาน การใช้ชีวิต และการแก้ปัญหาสถานการณ์ในชีวิตประจำวันเพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะหลัก ดังนี้ 1) *สมรรถนะการจัดการตนเอง* คือ การรู้จักตนเองรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง 2) *สมรรถนะการสื่อสาร* คือ การรับและส่งสารบนพื้นฐานของความเข้าใจ ความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง 3) *สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม* คือ การเป็นสมาชิกทีมที่ดี และมีภาวะผู้นำ ใช้กระบวนการทำงานแบบร่วมมือร่วมพลังอย่างมีประสิทธิภาพ 4) *สมรรถนะการคิดขั้นสูง* คือ การไตร่ตรอง คิดวิพากษ์อย่างเป็นระบบ 5) *สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง* คือ การปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท และกฎกติกาในสังคม เคารพสิทธิมนุษยชน รับผิดชอบต่อส่วนรวม ประกอบด้วย 5.1) *สมรรถนะการเป็นพลเมืองรู้เคารพสิทธิ* หมายถึง การรู้เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น และตระหนักในสิทธิเสรีภาพของตนเอง ช่วยเหลือ ให้เกียรติและเห็นอกเห็นใจผู้อื่นบนพื้นฐานของการพึ่งพาอาศัยกัน โดยปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ 5.2) *สมรรถนะการเป็นพลเมืองรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่* คือ การที่บุคคลสามารถปฏิบัติตนตามกฎหมาย กติกา มารยาท ข้อตกลงและกฎหมายอย่างถูกต้องเหมาะสม มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก 5.3) *การเป็นพลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ* คือ การใช้ทักษะในการคิดวิเคราะห์ในการติดตามข่าวสาร สถานการณ์และ

ประเด็นปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้นอย่างมีวิจารณ์ญาณ รวมถึงมีส่วนร่วมทางสังคมด้วยจิตสาธารณะและสำนึกสากล 5.4) การเป็นพลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง คือ การมีความกระตือรือร้นในการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกทางสังคม บนพื้นฐานของความเท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตยและสันติวิธีโดยในแต่ละสมรรถนะได้กำหนดนิยาม ระดับสมรรถนะ และพฤติกรรมบ่งชี้หลักตามระดับสมรรถนะ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาสมรรถนะที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนเมื่อจบในแต่ละช่วงชั้น (Office of Academic Affairs and Educational Standards, 2022)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนวัดมหาวนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ประกอบด้วย 1) เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 2) รายงานข้อมูลสถิติผู้พิการ และวัตถุประสงค์ที่ 2 ประกอบด้วย 1) แนวคำถามในการสัมภาษณ์ 2) แบบบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และ 3) เกณฑ์การประเมินสมรรถนะผู้เรียน ((ร่าง)หลักสูตรฐานสมรรถนะ) รวบรวมข้อมูลโดยใช้การวิจัยเอกสาร และการสังเกตพฤติกรรม ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในช่วงภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2565 โดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรห้องเรียนเสมอภาคในกิจกรรมชุมนุม จำนวน 1 ครั้ง/สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 3 สัปดาห์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของห้องเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่มีเด็กพิเศษเรียนรวม

1) การศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของห้องเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่มีเด็กพิเศษเรียนรวม พบว่า ห้องเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่มีเด็กพิเศษเรียนรวมของโรงเรียนวัดมหาวนาราม ขาดการอบรมเตรียมความพร้อมให้กับครูผู้สอนและผู้เรียนในกลุ่มปกติ เมื่อต้องจัดการเรียนรู้

ร่วมกับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นเด็กพิเศษ จากรายงานผลข้อมูลนักเรียนพิเศษในโรงเรียนทั่วไปจัดการเรียนรวม ปีการศึกษา 2565 มีเด็กพิเศษเรียนรวม จำนวน 20 คน ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา แต่จากข้อมูลจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดมหาวนาราม ในปีการศึกษา 2565 พบว่า ด้วยนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้โรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม มีตำแหน่งพี่เลี้ยงเด็กพิการหรือครูการศึกษาพิเศษ โรงเรียนละ 1 คน ทางโรงเรียนมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรวมเป็นประจำทุกปี แต่ยังไม่ครอบคลุมในประเด็นของการเตรียมความพร้อมให้กับครูผู้สอนและผู้เรียนกลุ่มปกติ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเด็กพิเศษหรือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนรวม สอดคล้องกับการบรรยาย (Piyasilp, W., 2020) กล่าวถึงประเด็นสำหรับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้กับเด็กพิเศษหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนปกติ โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดการให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในการกำหนดนโยบายและทิศทางในการจัดการเรียนรวม รวมถึงความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องกับเด็กพิเศษหรือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ให้กับครูผู้สอนและผู้เรียนปกติในกรณีที่มีเด็กพิเศษเข้ามาเรียนรวม หรือในกรณีตัวของเด็กพิเศษเองเมื่อจำเป็นต้องมาเรียนรู้สถานศึกษาปกติ

2) แนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของห้องเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่มีเด็กพิเศษเรียนรวม จากงานวิจัยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านการสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจในการอยู่ร่วมกับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พบว่า มีการกล่าวถึงในส่วนของความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และนำเสนอเป็นข้อเสนอแนะ เช่น การศึกษาพฤติกรรมมารังแกในนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 (Chanyaphat et al., 2021) ผลการใช้กระบวนการกลุ่มแบบมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Apinya and Suphat, 2020) แต่ยังไม่พบการศึกษาในประเด็นนี้อย่างจริงจัง

2. เพื่อการเสริมสร้างคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

2.1) การจัดกิจกรรมห้องเรียนเสมอภาค ครั้งที่ 1 ครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นกระบวนกร กำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนเลือกจับกลุ่มกันเองและเริ่มกิจกรรม พบว่า นักเรียนกลุ่มเรียนเก่ง คือนักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับดีขึ้นไป (ใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่แล้วเป็นเกณฑ์) มักจะเลือกจับกลุ่มกับเพื่อนที่มีผลการเรียนในระดับเดียวกัน นักเรียนกลุ่มเรียนปานกลาง คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับปานกลางก็จะจับกลุ่มกับเพื่อนที่สนิทหรือมีระดับผลการเรียนเท่า ๆ กัน ส่วนนักเรียนกลุ่มเรียนอ่อน คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับพอใช้ลงไป เด็กพิเศษหรือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มักจะถูกทิ้งไว้หลังสุด ท้ายสุดก็จำเป็นต้องเลือกจับกลุ่มกันเอง จากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม พบว่า นักเรียนกลุ่มเรียนเก่ง สามารถทำงานได้สำเร็จ ถูกต้อง ตรงเวลา และจากการสนทนากลุ่ม พบว่า มีการวางแผนแบ่งหน้าที่การทำงานอย่างเป็นระบบ สมาชิกกลุ่มรู้หน้าที่ว่าควรทำอะไรและจะสามารถทำให้งานสำเร็จได้อย่างไร ส่วนนักเรียนกลุ่มเรียนปานกลางนั้นสามารถทำงานได้สำเร็จ ถูกต้องแต่ยังขาดความตรงต่อเวลา จากการสนทนากลุ่ม พบว่า นักเรียนในกลุ่มส่วนใหญ่ขาดความมั่นใจ กังวล ลังเล กลัวความผิดพลาด ไม่กล้าลงมือทำขอปรึกษากลุ่มเพื่อนที่เรียนเก่งก่อน และนักเรียนกลุ่มเรียนอ่อนนั้นไม่สามารถทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้ จากการสนทนากลุ่ม พบว่า นักเรียนขาดความมั่นใจในตนเอง คิดว่ากลุ่มตนเองไม่สามารถทำงานได้เหมือนเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ เพราะในกลุ่มมีแต่คนที่เรียนไม่เก่ง และสมาชิกบางคนก็ไม่อยากทำกิจกรรม มองว่า ถึงจะตั้งใจทำแค่ไหนก็คงสู้กับนักเรียนกลุ่มเรียนที่เก่งไม่ได้

2.2) การจัดกิจกรรมห้องเรียนเสมอภาค ครั้งที่ 2 ครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นกระบวนกร มีหน้าที่จับกลุ่มให้นักเรียนทุกคน โดยกำหนดให้ในแต่ละกลุ่มมีนักเรียนคนละกัน คือ เรียนเก่ง ปานกลางและอ่อน ทำกิจกรรมร่วมกัน

พบว่า นักเรียนทุกกลุ่มสามารถทำงานได้สำเร็จลุล่วงตามกำหนดเวลา แต่จากการสังเกตนักเรียนแต่ละกลุ่ม พบว่า มักจะเกิดข้อขัดแย้งกันภายในกลุ่ม โดยผลการสัมภาษณ์ นักเรียนที่เรียนเก่งมองว่า นักเรียนที่เรียนได้ปานกลาง นั้นไม่ค่อยมีส่วนร่วม คนที่เรียนไม่เก่งก็ทำอะไรไม่ได้เลย ในมุมมองของนักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลาง มองว่า นักเรียนที่เรียนเก่งก็ไม่น่าค่อยยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น นักเรียนที่เรียนอ่อน ก็ไม่มีบทบาทหรือหน้าที่อะไรในกลุ่ม และนักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อน มองว่า สมาชิกคนอื่นไม่ได้ให้ความสำคัญกับตนเอง

2.3) การจัดกิจกรรมห้องเรียนเสมอภาค ครั้งที่ 3 ครูเลือกตัวแทนกลุ่ม และให้ตัวแทนกลุ่มเลือกสมาชิกกลุ่มเอง โดยกำหนดเงื่อนไขให้เลือกได้ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 คน ผลัดกันเลือกทีละกลุ่มเรียงไปตามลำดับ และทำกิจกรรม พบว่า ช่วงเลือกสมาชิกคนที่ 1 แต่ละกลุ่มมีความรู้สึกแปลกใหม่ที่ได้เลือกสมาชิกกลุ่ม ช่วงเลือกสมาชิกคนที่ 2 บรรยากาศเริ่มเปลี่ยนไปเพราะสมาชิกที่เหลืออยู่ส่วนใหญ่คือนักเรียนกลุ่มเรียนอ่อน ครูผู้สอนจึงได้เพิ่มเงื่อนไขพิเศษให้เฉพาะนักเรียนกลุ่มนี้ ทำให้นักเรียนกลุ่มนี้กลับมาเป็นจุดสนใจอีกครั้ง ทำให้บรรยากาศกลับมาสนุกสนานอีกครั้ง นักเรียนแต่ละกลุ่มเริ่มเห็นความสำคัญของสมาชิกแต่ละคน ครูผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมในการปรับเปลี่ยนจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม ไม่ใช่เพื่อการทำภาระงานให้สำเร็จ แต่เป็นการรู้จักและยอมรับซึ่งกันและกันของสมาชิกภายในกลุ่ม โดยใช้กระบวนการสะท้อนคิด

จะเห็นได้ว่าการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรห้องเรียนเสมอภาคมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในตนเองและผู้อื่นมากยิ่งขึ้น ปลุกฝังทัศนคติที่ดี พร้อมทั้งจะเรียนรู้และยอมรับในความแตกต่างหลากหลายของบุคคล มีความกล้าแสดงออก อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นพลเมืองที่เข้มแข็งของสังคมในอนาคต

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรวมด้วยการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร : ห้องเรียนเสมอภาค เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ด้วยการบูรณาการแนวคิดการจัดการเรียนรวมร่วมการจัดการชั้นเรียนของคุณิน เกิดเป็น “EMPATHY MODEL” โดยหลักสำคัญในการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ให้ความสำคัญกับการสร้างการรับรู้ความเข้าใจในด้านของความหลากหลาย ความแตกต่างของทั้งเด็กปกติและเด็กพิเศษ โดยจะเน้นไปที่การสร้างห้องเรียนให้เป็นพื้นที่ที่ปลอดภัย ตลอดจนใช้กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างผู้สอนและผู้เรียนทุกกลุ่ม มีองค์ประกอบหลักดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงองค์ประกอบของ EMPATHY MODEL

1) **E - Empathetic** หมายถึง คุณลักษณะหรือการมีความสามารถในการเข้าใจและรับรู้ความรู้สึก และประสบการณ์ของคนอื่นอย่างลึกซึ้งและเห็นอกเห็นใจอย่างมีความเข้าใจ นอกจากนี้ยังมีความเข้าใจในปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจทำให้คนอื่นรู้สึกแบบที่พวกเขาทำได้

2) **M - Mutual Understanding** หมายถึง ความเข้าใจที่เกิดขึ้นระหว่างสองฝ่ายหรือกลุ่มคนที่เข้าใจ และยอมรับความคิดเห็นและมุมมองของกันและกัน อาจเกิดจากการพูดคุย การแสดงออกเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดของแต่ละฝ่าย หรืออาจเกิดขึ้นจากการเข้าใจอย่างลึกซึ้งและเคารพผลกระทบของความคิดเห็นและการกระทำของฝ่ายตรงข้าม

3) **P - Perspective** หมายถึง มุมมองหรือวิธีการมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต เกี่ยวข้องกับวิธีการคิดของแต่ละบุคคลและวิธีที่พวกเขามองเห็นและตีความเหตุการณ์ สถานการณ์ หรือความเชื่อต่าง ๆ ในโลก มุมมองของแต่ละบุคคลอาจส่งผลต่อความเข้าใจและการตัดสินใจของพวกเขา ในทุกเรื่องการมีความเปลี่ยนแปลงอาจเกิดขึ้นเมื่อได้รับประสบการณ์ใหม่ การศึกษาหรือได้เรียนรู้สิ่งใหม่ การมองเห็น สิ่งต่าง ๆ อาจช่วยให้คนเข้าใจความซับซ้อนและหลากหลาย สามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนได้ดียิ่งขึ้น

4) **A - Altruism** หมายถึง ความเมตตา กรุณา คือ การให้ความรักและความเอื้อเฟื้อโดยไม่คาดหวังสิ่งตอบแทน นักศาสนาและนักจิตวิทยาได้ศึกษาและนิยามว่า เป็นการกระทำที่เน้นการช่วยเหลือและทำเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นหรือส่วนรวมของสังคมโดยไม่คาดหวังผลกำไรหรือรับผลประโยชน์ส่วนตัว เช่น การบริจาคเงินและเวลาในกิจกรรมการกุศล การช่วยเหลือผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัยพายุ การรับเลี้ยงสัตว์จรจัด หรือการทำงานอาสาสมัครในโครงการสาธารณะต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อผลประโยชน์รวมของสังคม

5) **T- Togetherness** หมายถึง ความสัมพันธ์และความใกล้ชิดระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีการทำงานร่วมกันหรืออยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขและความเข้าใจกัน เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นจากการพัฒนาความเข้าใจและความเชื่อมโยงที่แข็งแกร่งระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีสิ่งร่วมกัน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว ความเป็นกลุ่มในการทำงาน หรือความเชื่อมโยงในชุมชน เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความรู้สึกของความเชื่อมโยงและสันติภาพในสังคม ช่วยสร้างความร่วมมือและการทำงานร่วมกันที่ดีขึ้น

6) **H - Humanity** หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และคุณค่ามนุษย์ทั้งหมด อาจหมายถึงความเป็นมนุษย์นิยม มีความเมตตา มีความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ และการเคารพต่อความเป็นมนุษย์ เน้นความรับผิดชอบต่อสังคมและความเข้าใจในความลำบากและความทุกข์ทรมานของผู้อื่น เชื่อมโยงกับคุณค่าทางมนุษยธรรมและความร่วมมือในการสร้างสังคมที่แข็งแกร่งและเชื่อมโยงกันในพื้นที่ต่าง ๆ ในโลก

7) **Y - Yielding** เป็นคำกริยาที่หมายถึง การยอมรับหรือการเคารพความคิดเห็นและความต้องการของบุคคลหรือฝ่ายตรงข้าม มันแสดงถึงความยินยอมในการปรับตัวหรือการลดความเข้มงวดในสถานการณ์ที่เป็นไปได้ เพื่อให้สามารถร่วมมือหรือให้สังคมหรือความสัมพันธ์ทำงานอย่างมีสมดุลและสงบสุข คำนี้มักถูกใช้ในบริบทของการตัดสินใจหรือการแก้ไขข้อขัดแย้ง เมื่อบุคคลหรือฝ่ายหนึ่งต้องการที่จะสละสิ่งบางอย่างเพื่อให้ความสันติภาพและความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

1. การนำแนวทางไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ควรนำแนวทางการจัดการเรียนรวมด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตรไปปรับใช้ในโรงเรียนที่มีนักเรียนที่มีความหลากหลายทางศักยภาพ เพื่อสร้างห้องเรียนเสมอภาคที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของทุกคน

2. การพัฒนาสื่อและเครื่องมือการเรียนการสอนควรออกแบบสื่อและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรวม เช่น สื่อดิจิทัล หรือกิจกรรมที่ใช้การเรียนรู้ร่วมกัน (Cooperative Learning)

3. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครองควรจัดกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้เกิดสังคมการเรียนรู้ที่ครอบคลุม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาความต่อเนื่องและผลกระทบระยะยาว ควรศึกษาผลกระทบของแนวทาง ห้องเรียนเสมอภาค ต่อการพัฒนาสมรรถนะพลเมืองเข้มแข็งในระยะยาว

2. การศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรวมควรศึกษาปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้แนวทาง การจัดการเรียนรวมด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประสบความสำเร็จในบริบทที่แตกต่างกัน เช่น โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนในพื้นที่ชนบท หรือโรงเรียนที่มีนักเรียนพิเศษ

3. การเปรียบเทียบแนวทางการสอนที่แตกต่างกันควรศึกษาเปรียบเทียบแนวทาง ห้องเรียนเสมอภาค กับวิธีการสอนแบบอื่น เช่น การเรียนรู้แบบ Active Learning หรือ Problem-based Learning เพื่อดูว่าวิธีการใดให้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

References

- Chuchai, S. (2007). *Personnel recruitment, selection, and performance evaluation* (2nd ed.). Chulalongkorn University Press.
- Kounin, J. (1977). The Kounin model of wittiness & organization. Retrieved September 3, 2023, from <https://olameegdcquared.blogspot.com/2013/01/group-management-kounin.html>
- Manop, K. (2007). *Qualitative research methodology in community health systems* (1st ed.). The Network for Academic Development and Substance Abuse Information, Khon Kaen University.
- Ministry of Education. (2008). *Basic education core curriculum for the Buddhist era of 2008*. Ministry of Education, Commission on Educational Reform.
- Natthanon, E., & Sukanya, S. (2022). *The role of teachers in fostering inclusive classrooms*. Retrieved from <https://iamkru.com/2022/06/24/articleslgbtq/>
- Nawarat, R., & Bannak, R. (2016). *Thai education 4.0 within the context of sustainable development*. Retrieved from <http://www.moe.go.th/websm/2016/aug/354.html>
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2016). *Twelfth edition of the national economic and social development plan (2017–2021)*. Retrieved January 17, 2023, from <http://www.royalthaipolice.go.th/downloads/plan12.pdf>
- Phadung, A., & Wasana, L. (2008). *Integrated learning*. J.N.T. Limited Partnership.
- UNESCO. (2016). *Inclusive education: The way of the future*. Retrieved January 18, 2023, from <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002482/248254e.pdf>
- UNESCO. (2019). *Education for sustainable development goals: Learning objectives*. UNESCO.

